

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.347/2018/7.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Bajnok István előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

Az I. rendű alperes képviselője: Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Stanka Gergely ügyvéd

A per tárgya: szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.167/2017/5/II. számú ítélete

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék 23.G.42.402/2016/15. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a per főtárgya tekintetében a kölcsönszerződés 12. pontja első alpont hatodik bekezdésében az I. rendű alperesnek a vagyonbiztosítási szerződésben kedvezményezettként való megjelölése érvénytelenségét megállapító jogerős ítéleti rendelkezést hatályon kívül helyezi, e körben az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéleti rendelkezését helybenhagyja, ugyanakkor a Lakossági Ingatlanfedezetes hitelek szerződési feltételei elnevezésű üzletszabályzat 7.1. pont 10. bekezdésében szereplő azon rendelkezés tisztességtelenségét megállapítja, amely szerint „vagy az Adós és az esetleges Adóstárs(ak) Bank felé fennálló esedékes fizetési kötelezettsége teljesítésére fordítani”; ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A jogerős ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését az elsőfokú ítélet vonatkozó rendelkezésére is kiterjedően hatályon kívül helyezi és az első, másod- és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségek figyelembe vételével kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7.000 (hétezer) forint eljárási illeték különbözetet, ezt meghaladóan a felek az eljárás során felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes mint adós és a II. és III. rendű alperesek mint adóstársak az I. rendű alperessel mint hitelezővel 2008. augusztus 18. napján devizaalapú kölcsönszerződést, valamint ugyanezen a napon a kölcsönszerződés biztosítására a II. rendű és a III. rendű alperes mint zálogkötelezettek az I. rendű alperessel mint zálogjogosulttal a tulajdonukban álló ingatlanra jelzálogszerződést kötöttek.
- [2] A kölcsönszerződés 12. pontja - az első alpont második bekezdésében - a következő kikötést tartalmazza: „Adós/Adóstárs(ak) kötelezettséget vállal(nak) arra, hogy (...) ha a kölcsönre nyújtott biztosíték(ok), Ingatlan(ok) értékében a jelen Kölcsönszerződés időtartama alatt a Banknak fel nem róható ok miatt értékcsökkenés következik be, és a Bank megítélése szerint szükség van a biztosíték(ok) kiegészítésére, az Adós/Adóstárs(ak) a Bank felhívására haladéktalanul, újabb, a Bank szerint erre megfelelőnek ítélt biztosítékot nyújt(anak)\".
- [3] A kölcsönszerződés 12. pontja - az első alpont hatodik bekezdésében - a következő kikötést tartalmazza: „Adós/Adóstárs(ak) kötelezettséget vállal(nak) arra, hogy (...) az Ingatlanra, (és az ingatlan(ok)ra) vonatkozóan a Bank által elfogadható tartalmú, legalább tűz és elemi kárra kiterjedő vagyonbiztosítási szerződést köt(nek), továbbá a Bankot jelöli(k) meg a biztosítási összeg kedvezményezettjeként, úgy hogy a Bank kedvezményezettsége a káresemény esetén kifizetésre kerülő összeg 500.000,- Ft, azaz ötszázezer forintot meghaladó részére áll fenn, és a kedvezményezetti jog visszavonása, vagy módosítása, kizárólag a Bank előzetes írásbeli hozzájárulása esetén lehetséges.\"
- [4] A szerződés mellékletét képező „lakossági ingatlanfedezetes hitelek szerződési feltételei\" elnevezésű ÁSzF (a továbbiakban: ÁSzF) 7.1. pont 10. bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik: „ A Bank a biztosító által kifizetett kártérítési összeget választása szerint jogosult a Zálogtárgy(ak) helyreállítására fordítani, vagy a Zálogtárgy(ak) helyreállítása céljából a Zálogkötelezett(ek)nek vagy Haszonélvezető(k)nek kifizetni, vagy az Adós és az esetleges Adóstárs(ak) Bank felé fennálló esedékes fizetési kötelezettsége teljesítésére fordítani\".

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [5] A felperes keresetében a kölcsönszerződés 12. pontja fent idézett - kiegészítő biztosíték nyújtására és a biztosítási szerződés kedvezményezettjének személyére vonatkozó - rendelkezéseinek tisztességtelenségen alapuló semmisségének megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése, 260. § (2) és (3)

bekezdése, továbbá a fogyasztóval kötött szerződésekben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján.

- [6] Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A II-III. rendű alperesek érdemi ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [8] Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a kölcsönszerződés [2] pontban idézett kikötése összhangban áll az rPtk. 260. § (2) bekezdésében, 261. § (2) bekezdésében, 525. § (1) bekezdés c) pontjában, illetve a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 78. § (1) és (4) bekezdésében foglalt jogszabályi rendelkezésekkel, míg a [3] pontban idézett kikötés az rPtk. 260. § (3) bekezdésében írtakkal, ezért azok nem minősülhetnek tisztességtelennek.
- [9] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a kölcsönszerződés 12. pontjának első alpont második bekezdésében, valamint hatodik bekezdésében foglalt, a biztosíték kiegészítését és az I. rendű alperesnek a vagyonbiztosítási szerződésben kedvezményezetttként való megjelölését előíró feltétele tisztességtelen, ezért érvénytelen.
- [10] A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a biztosíték kiegészítésére vonatkozó szerződési feltétel vizsgálata kapcsán az elsőfokú bíróság tévesen nem tulajdonított jelentőséget a kölcsön adósát és a zálogkötelezettet terhelő kötelezettségek megkülönböztetésének, a zálogkötelezett kötelezettsége nem azonos a kölcsön adósának kötelezettségével. Az adós az rPtk. 525. § (1) bekezdés c) pontja alapján akkor köteles biztosítékot nyújtani, ha a biztosíték értéke jelentősen csökkent, és amennyiben azt az adós a hitelező felhívására nem egészíti ki, akkor a hitelező azonnali hatállyal felmondhatja a szerződést.
- [11] Az rPtk. 525. § (1) bekezdés c) pontja szerződésszegést szankcionáló szabály, amelyre nézve a felek közötti egyensúly kérdése tényállástól függetlenül nem is vizsgálható. A szerződésszegésről rendelkező szabályok ugyanis mindig szükségképpen keretjellegű törvényi tényállások, amelyek megvalósulásáról és a szerződésszegésből eredő igény alaposságáról vita esetén a bíróság dönt. A szerződésszegés törvényi tényállása és a hozzá kapcsolt jogszabályon alapuló kötelezettség nem transzformálható szerződés teljesítése iránti olyan kötelezettséggé, amelyet a feltétel kidolgozója a maga javára követelhet. Megállapította, hogy a perbeli szerződési feltétel ugyan az rPtk. 525. § (1) bekezdés c) pontja szerinti kötelezettséget fogalmazza meg, de szövegszerűen nem azonos a jogszabályi rendelkezéssel, hiányzik belőle a jelentős

értékcsökkenés eleme, és nem objektív alapokra helyezi az értékcsökkenés megállapítását, hanem azt az I. rendű alperesre bízta.

- [12] Mindezek alapján akként foglalt állást, hogy a perbeli szerződési feltétel tisztességtelenségének vizsgálatát az rPtk. 209. § (6) bekezdése (a szerződéskötéskor hatályos számozás szerint helyesen: az rPtk. 209. § (5) bekezdése) nem zárja ki. A tisztességtelenség érdemi vizsgálata körében megállapította, hogy a perbeli szerződési feltétel tartalmát illetően - a kifejtettek szerint - az adós szerződésszegésért való felelősségét bővítő szabály, amely az rPtk. 209. § (1) bekezdése szerint a felek viszonyában egyensúlytalanságot okoz, egyben a jóhiszeműség és tisztesség követelményét is sérti, mert valóságos szerződési tárgyalások esetén az ésszerűen eljáró fogyasztó a zálogszerződést ilyen tartalommal nyilvánvalóan nem kötötte volna meg.
- [13] Rámutatott továbbá arra, hogy a támadott kikötéssel az I. rendű alperes saját magát jogosította fel az adott feltétel értelmezésére, hiszen ő dönti el, mikor és mennyiben szükséges a biztosíték kiegészítése. Ezzel a szerződésszegési szankció körét beláthatatlanul bővítette, miközben a biztosítékul szolgáló ingatlant a bírói út mellőzésével attól függetlenül értékesítheti, hogy a felek között van-e jogvita. Mivel az I. rendű alperes egyoldalúan jogosult a szerződés értelmezésére és a felek közötti vita eldöntésére, a biztosíték kiegészítésére vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelenségét az ítéletábra a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és i) pontja alapján is megállapítónak találta. A szerződés egészének rendszeréből következően ugyanis az I. rendű alperes úgy jogosult a fedezet kiegészítésének szükségességéről, a szerződés felmondásáról és a fedezeti ingatlan értékesítéséről dönteni, hogy e döntéseket a fogyasztó csak utólag tudja bíróság előtt vitássá tenni. Ilyen esetben a felperes legfeljebb kártérítési igénnyel élhet, azonban az Európai Unió Bírósága „Aziz” ítéletének (C-415/11) 60-61. pontja szerint nem megfelelő és hatékony eszköz a fogyasztó számára, ha a saját lakhatását szolgáló ingatlant véglegesen elvesztheti anélkül, hogy a szerződési feltételek tisztességtelenségére hivatkozhatna.
- [14] Utalt arra, hogy az rHpt. vagy más, a pénzügyi intézmény működésére vonatkozó, közjogi jogszabály nem jogosítja fel a pénzügyi intézményt tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazására, illetve nem teszi lehetővé a prudenciális feltételekre, fedezeti kötelezettségre vonatkozó jogszabályi előírások teljesítését tisztességtelen szerződési feltételek útján.
- [15] A biztosítási szerződés kedvezményezettjének személyére vonatkozó szerződési feltételt is tisztességtelennek találta. Rámutatott, az I. rendű alperes kedvezményezetti minőségéből következően a biztosítási összeg a biztosítási eseményt követően az I. rendű alperes birtokába kerül, afelett ő rendelkezhet. Az ÁSZF 7.1. pont 10. bekezdése is azt támasztja alá, hogy az I. rendű alperes saját választása szerint dönthet a részére kifizetett biztosítási összeg

sorsáról, azaz hogy a biztosítási összeget a zálogtárgy helyreállítására fordítja, vagy azt a zálogkötelezettek részére kiadja, vagy a lejárt kölcsöntartozásra számolja el. E feltétel hiányában ugyanakkor az I. rendű alperes az rPtk. 260. § (3) bekezdése alapján a káreseményt követően csak azt követelhetné, hogy a kötelezettek a biztosítás összeget a zálogtárgy helyreállítására fordítsák. A feltétel tehát a jogszabályból következő jogaihoz és kötelezettségeihez képest lényegesen kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza a fogyasztó felperest, így jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a felek viszonyában. A feltétel kapcsán a jóhiszeműség és tisztesség elvének sérelme is megállapítható, ugyanis ilyen tartalmú megállapodást a kötelezettek egyedi megtárgyalás esetén nyilvánvalóan nem kötöttek volna.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, a jogerős ítélet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 206. § (1) bekezdésébe, az rPtk. 209. § (1) és (5) bekezdésébe, 209/A. § (2) bekezdésébe, 261. § (2) bekezdésébe, az rHpt. 78. § (1) bekezdésébe, valamint a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) és b) pontjába ütköző módon jogszabálysértő.
- [17] A biztosíték kiegészítésére vonatkozó kikötéssel kapcsolatban kifejtette, hogy a jogerős ítélet azért jogszabálysértő, mert e kikötést a másodfokú bíróság tévesen az rPtk. 525. § (1) bekezdés c) pontja alapján vizsgálta (mely rendelkezés a szerződés azonnali hatályú felmondása körében tartalmaz rendelkezéseket), és nem a felperes által hivatkozott rPtk. 260. § (2) és (3) bekezdése, illetve az I. rendű alperes által hivatkozott rPtk. 261. § (2) bekezdése alapján.
- [18] Fenntartotta azon álláspontját, hogy e kikötés az rPtk. 261. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelel, ezért tisztességtelenségének vizsgálata az rPtk. 209. § (5) bekezdése alapján kizárt. Amennyiben ezen kikötés tisztességtelensége mégis vizsgálható, akkor az nem állapítható meg, figyelemmel az rPtk. 261. § (2) bekezdésében, az rHpt. 78. § (1) bekezdésében, a jelzálog-hitelintézettről és a jelzáloglevélről szóló 1997. évi XXX. törvény (a továbbiakban: Jht.) 5. § (4) bekezdésében, a termőföldnek nem minősülő ingatlanok hitelbiztosítéki értékének meghatározására vonatkozó módszertani elvekről szóló 25/1997. (VIII. 1.) PM rendelet (a továbbiakban: PM rendelet) 2. §-ában és 4. számú mellékletében foglaltakra. A támadott kikötés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) és b) pontjába sem ütközik, az fogalmilag kizárt.
- [19] A vagyonbiztosítási szerződésben kedvezményezettként való megjelölését előíró kikötéssel kapcsolatban előadta, hogy a

biztosítás kedvezményezettjeként a hitelező bank megjelölése az állandó bírói gyakorlat szerint nem tisztességtelen, amennyiben a biztosítás összegét a bank a zálogtárgy helyreállítására fordítja, illetve amennyiben a zálogtárgy nem javítható, akkor jogosult az adós fizetési kötelezettségének teljesítésére fordítani. E körben hivatkozott a Kúria Gfv.VII.20.112/2015/5. számú ítéletére. Előadta továbbá, az ÁSZF 7.1. pont 10. bekezdése nem teszi tisztességtelenné a biztosítási szerződés kedvezményezettjére vonatkozó perbeli kikötést. Az ÁSZF e rendelkezésének tisztességtelensége külön megítélés alá eshet, de ezen rendelkezés tisztességtelenségének megállapítása iránti kérelmet a felperes nem terjesztett elő.

- [20] A felülvizsgálati kérelem benyújtásakor még jogi képviselővel rendelkező felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában tartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az abban hivatkozott okokból részben találta jogszabálysértőnek.
- [22] A Kúria előrebocsátja, hogy az I. rendű alperes nem fejtette ki, nem indokolta, hogy az rPp. 206. § (1) bekezdését a jogerős ítélet miért sérti. A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelemnek e részével érdemben nem foglalkozhatott az rPp. 272. § (1) bekezdésében, illetve a 273. § (1) bekezdésében írtakra tekintettel, figyelemmel a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pontjára is. Megjegyzi a Kúria, a kereset tárgyára tekintettel az eljáró bíróságoknak jogkérdésben kellett állást foglalniuk, ezért a perben egyébként sem vitás tényállás megállapítása körében a bizonyítékok értékelésére vonatkozó rPp. 206. § (1) bekezdésének sérelme fel sem merülhet.
- [23] A kölcsönszerződésnek a biztosíték kiegészítésére vonatkozó, a [2] pontban ismertetett rendelkezése kapcsán a Kúria egyetértett a másodfokú bíróság azon álláspontjával, miszerint e szerződési feltétel tisztességtelenségének vizsgálatát az rPtk. szerződéskötéskor hatályos 209. § (5) bekezdése nem zárja ki. Nem helytálló az I. rendű alperes azon érvelése, hogy e perbeli kikötés az rPtk. 261. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést tartalmazza, mert attól a perbeli kikötés több szempontból is lényegesen eltér, így nem csak a zálogtárgy állagának romlása miatti értékcsökkenés esetére vonatkozik, továbbá nem a biztosítéknak a felhívását követő megfelelő határidőn belüli, hanem haladéktalan kiegészítését írja elő. Ebből következően e kikötés tisztességtelenségének vizsgálatát az rPtk. 209. § (5) bekezdése nem zárja ki.
- [24] A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban is, hogy a pénzügyi intézmények működésére vonatkozó, közjogi jogszabályok nem jogosítják fel a pénzügyi intézményeket tisztességtelen szerződési

feltételek alkalmazására, illetve nem teszik lehetővé a prudenciális feltételekre, fedezeti kötelezettségre vonatkozó jogszabályi előírások teljesítését tisztességtelen szerződési feltételek útján. Ezért az I. rendű alperes által a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott rHpt., Jht., PM rendelet rendelkezései önmagukban szintén nem zárják ki, hogy e perbeli kikötés tisztességtelennek minősüljön.

- [25] A Kúria egyetért a másodfokú bíróság azon álláspontjával is, hogy az rPtk. 525. § (1) bekezdés c) pontja sem zárja ki a perbeli kikötés tisztességtelenségének vizsgálatát, tekintettel a perbeli kikötés szövege és a jogszabályi rendelkezés szövege közötti tartalmi eltérésekre. Ugyanakkor a Kúria megjegyzi, hogy a zálogszerződés valamely kikötése értelmezésekor, és annak tisztességtelenségének vizsgálata során nem hagyhatók figyelmen kívül a kölcsönszerződésre vonatkozó jogszabályi rendelkezések, amennyiben a zálogkötelezettnek és a kölcsönszerződés adósának a személye egybeesik. Erre a Kúria már számos ítéletében rámutatott (Pfv.VI.21.573/2017/4.; Gfv.VII.30.715/2017/4.; Gfv.VII.30.024/2018/7.; Gfv. VII. 30.103/2018/7.; Gfv. VII. 30.216/2018/8.). Jelen ügyben a felperes kizárólag személyes adós, a kölcsönszerződés kötelezettjeként vállalt kötelezettséget a biztosíték értékcsökkenése esetén annak kiegészítésére, így a perbeli kikötés tisztességtelenségének vizsgálatakor is figyelemmel kell lenni a kölcsönszerződésre vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre, így az rPtk. 525. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakra, és annak felperesre irányadó rendelkezésére is.
- [26] Ezért helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor a perbeli kikötés tisztességtelenségének vizsgálata során az rPtk. 209. § (2) bekezdése alapján az rPtk. 525. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezésre is figyelemmel az érintett jogszabályi rendelkezések együttes vizsgálatával foglalt állást a tisztességtelenség kérdésében, bár érdemi álláspontja e körben nem egyezett a fent ismertetett jogértelmezéssel.
- [27] Tekintettel azonban arra, hogy az I. rendű alperes a felülvizsgálati kérelmében kifejezetten arra hivatkozott, miszerint a másodfokú bíróság tévesen vizsgálta a perbeli kikötés tisztességtelenségét az rPtk. 525. § (1) bekezdés c) pontja alapján, és e jogszabályi rendelkezés megsértését nem is állította, a Kúria - az rPp. 275. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel - érdemben nem vizsgálhatta, hogy a másodfokú bíróság az rPtk. 525. § (1) bekezdés c) pontjának helytálló értelmezésével foglalt-e állást a kérdéses szerződési feltétel tisztességtelenségéről. Ezen jogszabályhely vizsgálata és felhívása nélkül a szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének hiánya - a már hivatkozott joggyakorlat értelmében - nem volt megállapítható.
- [28] A kölcsönszerződésnek a biztosíték kiegészítésére vonatkozó, a [2] pontban ismertetett szerződéses rendelkezését a jogerős ítélet a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és i) pontjába ütközően is tisztességtelennek találta. Az I. rendű alperes felülvizsgálati

kérelmében nem jelölte meg a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i) pontját, mint megsértett jogszabályhelyet, ezért a Kúria érdemben a jogerős ítéletet e vonatkozásban sem bírálhatta felül érdemben, erre a felülvizsgálat nem terjedhetett ki.

- [29] Abban egyetértett a Kúria az I. rendű alperessel, hogy a perbeli - a [2] pontban idézet - szerződéses rendelkezés nem sérti a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontját, de ennek a korábban kifejtettek miatt a jogvita e részének érdemi eldöntésére kiható jelentősége már nem volt.
- [30] A jogerős ítélet a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontjára nem alapította a biztosíték kiegészítésére vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét, ebből következően e jogszabályi rendelkezés felülvizsgálati kérelemben állított megsértésére sem kerülhetett sor.
- [31] A biztosítási szerződés kedvezményezettjének személyére vonatkozó - a [3] pontban ismertetett - támadott szerződéses rendelkezés kapcsán az I. rendű alperes arra helyesen hivatkozott, hogy önmagában a biztosítás kedvezményezettjeként való megjelölése még nem teszi tisztességtelenné a perbeli kikötést.
- [32] A Kúria utal a BH2018. 284. számon közzétett határozatban foglaltakra, amely szerint nem tisztességtelen az a szerződéses kikötés, amely szerint a zálogtárgy helyébe lépő biztosítási összeg kedvezményezettje a zálogjogosult, ha nem vonja el, illetve nem korlátozza a zálogkötelezettnek azt a jogát, hogy a biztosítási összegnek a zálogtárgy helyreállítására fordítását követelje. E határozattal összhangban mondta ki az I. rendű alperes által hivatkozott, helyesen Gfv.VII.30.112/2015/1. számú kúriai határozat, hogy nem tisztességtelen az az üzletszabályzati rendelkezés, amely szerint kár esetén a biztosítási összeg kedvezményezettje a pénzügyi intézmény, viszont tisztességtelen az a rendelkezés, amely szerint a biztosítótól kapott összeget a pénzügyi intézmény nem a megrongálódott, de javítható lízingtárgy javítására fordítja. A fent kifejtettekre tekintettel a kölcsönszerződés [3] pontban hivatkozott rendelkezését a Kúria nem találta tisztességtelennek.
- [33] A Kúria ugyanakkor nem értett egyet az I. rendű alperesnek azzal az álláspontjával, hogy az ÁSZF 7.1. pont 10. bekezdése nem volt figyelembe vehető a kikötés tisztességtelenségének vizsgálatakor. A kölcsönszerződés részévé vált ÁSZF hivatkozott rendelkezése a per tárgyát képező szerződéses szabállyal szoros tartalmi kapcsolatban van és a felperes fellebbezésében többek között azt kifogásolta, hogy a biztosítási összeget az I. rendű alperes nem köteles a lakóingatlan helyreállítására fordítani. A másodfokú bíróság tehát eljárási szabálysértést nem követett el, amikor az ÁSZF hivatkozott rendelkezését vizsgálta. E körben a Kúria utal az rPtk. 209. § (2) bekezdésében írtakra is, amely szerint egy szerződési feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor - egyebek mellett - vizsgálni kell „az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát” is. Az ÁSZF

hivatkozott rendelkezései pedig nyilvánvalóan a perbeli kölcsönszerződés „más feltételei” közé tartoznak.

- [34] A másodfokú bíróság ezért az I. rendű alperesnek a biztosítási szerződés kedvezményezettjeként való megjelölését tartalmazó szerződéses kikötés tisztességtelenségének vizsgálata során helytállóan vette figyelembe az ÁSZF hivatkozott rendelkezését is, amely szerint az I. rendű alperes saját választása szerint jogosult a biztosítási összeget akár a zálogtárgy helyreállítására, akár az adós esedékes fizetési kötelezettsége teljesítésére fordítani. Az ÁSZF e rendelkezése elvonja, illetve korlátozza a zálogkötelezettnek azt a jogát, hogy a biztosítási összegnek a zálogtárgy helyreállítására fordítását követelje. Az ÁSZF 7.1. pont 10. bekezdése az I. rendű alperesnek a kielégítési joga megnyílt előtt (a kölcsönszerződés felmondása hiányában) is lehetőséget ad arra, hogy a már lejárt követelését közvetlenül érvényesítse a zálogtárgy helyébe lépett biztosítási összegből. A perbeli ÁSZF kikötés tehát a diszpozitív szabályozáshoz képest jelentősen kedvezőtlenebb szabályozást tartalmaz a fogyasztóra, ezért a Kúria a rendelkező részben meghatározott szövegrész tisztességtelenségét megállapította.
- [35] A Kúria mindezekre figyelemmel a rendelkező részben írtak szerint határozott az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján.

Záró rész

- [36] A Kúria a pernyertesség és pervesztesség arányát közel azonosnak találta, ezért az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 81. § (1) bekezdése alapján a felperes által lerótt kereseti és fellebbezési, az I. rendű alperes által megfizetett felülvizsgálati eljárási illeték figyelembe vételével rendelkezett arról, hogy az illeték azonos mértékben terhelje őket. Ezt meghaladóan akként határozott, hogy az eljárás során ügyvédi munkadíj formájában felmerült költségeket mindkét peres fél maga köteles viselni.
- [37] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot az rPp. 271.§ (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. május 14.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró